

M. STRZEMSKI

SYLWETKI GLEBOZNAWCÓW POLSKICH

WINCENTY KARPIŃSKI

(1867—1913)

Wincenty Józef K a r p i ń s k i urodził się w Andrzejowie na Podlasiu w 1867 r. Studia średnie odbywał w Warszawie (gimm. Pankiewicza), a wyższe (z zakresu chemii) na uniwersytetach w Zurychu i Strassburgu. Doktorat filozofii uzyskał w Strassburgu (1891).

Od 1891 r. pracuje przez pewien czas w Sobieszyńskiej Stacji Doświadczalnej jako asystent prof. Antoniego S e m p o ł o w s k i e g o. Wtedy kształtuje się już zupełnie wyraźnie dwukierunkowość jego zamiłowań. Interesuje się mianowicie z jednej strony hodowlą roślin rolniczych (zwłaszcza buraków), a z drugiej gleboznawstwem. Powoli i systematycznie doskonalą swą znajomość gleboznawstwa ogólnego, a jednocześnie prowadzi wnikliwe i dokładne studia nad glebami ziem polskich. Wyrazem jego badań są liczne artykuły, które obrazują poszczególne typy lub rodzaje gleb, spotykane w naszym kraju. Każdy z artykułów posiada charakter doskonale opracowanej syntezy. Poświęcone są one kolejno: borowinom, bielicom, piaskom, szczerkom, lessom itp.

Możliwość opisywania tak różnorodnych gleb wynika stąd, że K a r p i ń s k i w ciągu szeregu lat zmieniał często miejsce swego pobytu i pracował w dość różnych warunkach przyrodniczych na terenie wielu gospodarstw roślinno-hodowlanych i doświadczalnych (przeważnie buraczanych). Między innymi widzimy go (po krótkim okresie sobieszyńskim) w Golach pod Błoniem, w Suhakach na Podolu (w charakterze współpracownika Edmunda Z a ł ę s k i e g o), w Łysochach na Podlasiu, w Grodzisku, w Jeżówce (pow. sochaczewski), i w Brzozówce W. M a y z l a, słynnej z hodowli buraków cukrowych.

Ostatnie lata swego życia spędził K a r p i ń s k i we Lwowie, gdzie wykładał rolnictwo na Politechnice. W 1913 r. miał objąć Katedrę Chemii Rolniczej w Akademii Dublańskiej i kierownictwo Stacji Doświadczalnej w Dublinach. Niestety 15-go lutego 1913 r. zmarł w Warszawie, gdzie przebywał na kuracji klinicznej.

Zasługi Karpińskiego w dziedzinie gleboznawstwa nie polegają na żadnych nowych rozstrzygnięciach z tego zakresu, lecz sprowadzają się tylko do pewnych syntez i spopularyzowań. Tym niemniej należy je wysoko ocenić, gdyż dzięki Karpińskiemu wiedza o glebie została udostępniona rolnikom w formie bardzo konkretnej, syntetycznej i nieprzeciętnie łatwo zrozumiałej. Ponadto Karpiński przyczynił się w znacznym stopniu do udoskonalenia i rozpowszechnienia polskiego słownictwa gleboznawczego.

Prace gleboznawcze Wincentego Karpińskiego:

1. Borowiny chełmskie, „Gazeta Roln.“, t. 33, nr 27, Warszawa (1893).
2. Nasze bielice, „Gazeta Roln.“, t. 33, nr 42, Warszawa (1893).
3. Piaski podlaskie „Gazeta Roln.“, t. 34, nr 3, Warszawa (1894).
4. Gleby piaszczysto-glinkowe, „Gazeta Roln.“, t. 36, nr 1, Warszawa (1896).
5. Piasek, Enc. Rolnicza, t. 8, Warszawa (1899), str. 532—536.
6. Własność i metody badania ziemi, „Pogadanki Rolnicze“, t. 2, Warszawa (1900), str. 67—81.
7. Szczerk, „Rolnik i Hodowca“, R. 19, nr 7 i 10, Warszawa (1901).
8. Analiza ziemi i jej znaczenie praktyczne, „Gazeta Cukrownicza“, R. 9, t. 17, nr 14, Warszawa (1902).
9. Gleby buraczane Król. Pol., Borowiny chełmskie, „Gazeta Cukrownicza“, R. 9, t. 18, nr 50 i 51, Warszawa (1902).
10. Gleby buraczane Król. Pol., Gleby lössowe, „Gazeta Cukrownicza“, R. 11, t. 21, nr 6 i 7, Warszawa (1903).
11. Gleby wapienne borowinami zwane, „Rolnik i Hodowca“, R. 28, numery: 2—4, 6—7, 9—10, 19—29, Warszawa (1910).
12. Jak wyżej (oddzielna broszura obj. 67 str.), Warszawa (1910).